

Dissabte fa 20 anys exactes que va obrir les portes el CAP del Remei, a Vic, la primera experiència a Catalunya d'un model d'atenció primària d'autogestió dels mateixos professionals. Dues dècades després, els responsables de l'equipament ho celebren amb el convenciment que el model ha funcionat, i que els usuaris n'estan satisfets, però conscients que el debat sobre la privatització de la sanitat els continua esquitxant.

El CAP del Remei de Vic celebra 20 anys en ple debat sobre la privatització sanitària

Els professionals responsables d'aquest model de gestió privada, pioner el 1996, entenen que les dades assistencials i econòmiques són bones, però lamenten "reticències" de Salut

aquesta fórmula. De fet, des de la mateixa conselleria s'ha obert un debat intern sobre si aquestes societats limitades haurien de prendre el format de cooperatives. "Nosaltres estem bé com estem, però si se'ns demana el canvi tampoc variarà gaire la nostra manera de fer", apunta Serrarols, tot recordant que els beneficis que hi pugui haver cada any no es reparteixen entre els socis sinó entre tota la plantilla -i

Vic

Miquel Erra/Víctor Palomar
L'1 d'octubre de 1996 es posava en marxa el CAP del Remei, a Vic, gestionat per primera vegada a Catalunya per una entitat de base associativa (EBA), sota el nom d'Equip d'Atenció Primària de Vic (EAP Vic). Un equip inicial de vuit metges i infermeres, constituïts en societat de responsabilitat limitada, estrenaven model de gestió privada de serveis públics, emparant-se en una reforma sanitària que el Parlament havia aprovat un any abans amb els vots del PSC, CiU i PP, l'abstenció d'ERC i l'oposició d'ICV.

La iniciativa va destapar un notable debat ideològic i l'oposició frontal d'aquells sectors que ho consideraven una simple privatització de l'atenció sanitària. 20 anys després, les xifres, tant pel que fa als resultats econòmics com de qualitat assistencial, semblen donar la raó als promotors d'un model que, l'any 2002, va ser aplaudit pel mateix síndic de greuges. "Entenem que ha estat un model d'èxit, avalat pel grau de satisfacció d'usuaris i els mateixos professionals", insisteix a destacar Albert Ledesma, primer gerent de l'EAP Vic i un dels seus grans *ideòlegs*. Malgrat això, són conscients que el debat sobre aquesta i altres fórmules de gestió privada no s'ha acabat de tancar mai del tot. És més, torna a ser ben viu. "El debat no s'ha superat; torna a ser el mateix", corrobora Marta Serrarols, actual gerent.

I és que aquest vintè aniversari del CAP del Remei arriba amb un titular del Departament de Salut, Antoni Comín, que ha volgut marcar distàncies respecte del seu predecessor, Boi Ruiz, que va arribar a la conselleria procedent de la patronal sanitària privada. Una de les primeres decisions de Comín va ser expul-

JORDI PUIG

L'ampliació del 2008

Vic El CAP del Remei -inicialment pensat per atendre un sostre de 18.000 usuaris, quan actualment ja són 24.000- va viure una notable ampliació l'any 2008 que li va permetre guanyar 560 metres més. La inauguració del nou espai va comptar amb la presència de l'aleshores consellera de Salut, Marina Geli

(a la foto), que també va beneir el model: "Fa 12 anys vam inaugurar una aventura; semblava una mica impossible, però aquest model ha funcionat", va declarar la consellera del *tripartit*. L'ampliació del CAP del Remei va acabar aparcant, indirectament, la hipotètica construcció d'un tercer ambulatori, tal com preveia el mapa sanitari del moment, i que Vic plantejava situar al sector del Graell.

En xifres

25 Són els socis que conformen actualment l'entitat de base associativa, que pren forma legal a través d'una societat limitada. Van començar vuit metges i infermeres; actualment també en forma part personal administratiu del centre.

55 Els professionals que treballen actualment al CAP del Remei, la meitat dels

sar de la xarxa pública dos hospitals privats: l'Hospital General de Catalunya i la Clínica del Vallès, tots dos del grup Quironsalud. I tot i que no s'ha explicat obertament per part del Departament de Salut, el relleu forçat d'Antoni Anglada al capdavant de la direcció general del Consorci Hospitalari de

quals socis de l'entitat. Van començar amb 26 persones.

24.110 El total de pacients atesos -com a mínim una visita o consulta- entre l'1 de setembre de 2015 i l'1 de setembre de 2016. Representen el 98% de la població assignada, que inclou veïns de Vic i la Guixa, Santa Eulàlia de Riuprimer i Muntanyola.

Vic, el mes de maig passat, també tindria de fons aquest debat sobre la sanitat pública i privada. Des del CAP del Remei també són conscients que la *desprivatització* és un dels reptes que s'ha marcat Comín al capdavant de Salut, en el context polític d'un govern en minoria, que necessita els suports puntu-

3,9 Els milions d'euros del pressupost que van gestionar l'any passat. El sostre el va tocar l'exercici 2010, amb 4,2 milions. El del primer any de funcionament va ser d'1,4 milions d'euros.

8,2 El grau de satisfacció que els usuaris van posar al CAP del Remei l'any passat, tres dècimes per sobre de la mitjana catalana.

als de la CUP. Davant d'això, "hi ha reticències clares" des de la conselleria envers el model que representen les EBA, assegura Ledesma. "Si fos tan fantàstic i s'hagués volgut estendre ja seríem més de les que som", afegeix Serrarols. Actualment només hi ha 12 àrees bàsiques a Catalunya gestionades sota

Vic

La celebració

L'EAP Vic ha programat una triple proposta per celebrar el 20è aniversari. La primera i més popular, tindrà lloc el dissabte 8 d'octubre amb una jornada festiva que es desplegarà entre la rambla de Tarradellas (amb xocolatada i inflables), el carrer del Bisbe Strauch (amb parades d'entitats del barri) i la plaça de la Noguera (amb actuacions musicals o, al vespre, una Festa Ràdio Flaixbac). La segona proposta s'ha fixat per al 20 d'octubre, amb una trobada de les 12 EBA que hi ha a Catalunya. Per últim, el 23 d'octubre hi haurà la I Oncocursa del Remei, cursa i caminada a la Creu de Gurb a benefici d'Osona contra el Càncer.

una bona part van a un fons de reserva-. En qualsevol cas, "el conseller ens hauria d'aclarir els avantatges de ser una cooperativa, més enllà que els pugui sonar més bé", afegeix Ledesma, convençut que l'escull és el de sempre: "Continuem amb el mateix debat ideològic de si privatitzar o no privatitzar, però la qüestió de fons ningú no l'aborda. Ningú concreta el preu que hauríem de pagar per un servei d'atenció primària i els resultats que hauríem de tenir. Falta un criteri". EL 9 NOU va demanar dimarts una valoració del Departament de Salut sobre els 20 anys d'aquest model de gestió, però en el moment de tancar aquesta edició no s'havia rebut resposta.

El que no variarà, però, és el "rol" que ha jugat i vol continuar jugant el CAP dins del teixit associatiu del barri. "Vam donar un altre sentit al barri i ens hem consolidat com un equipament més del Remei", coincideixen.

“Tenim l'aval de 20 anys d'èxit i ens posen pals a les rodes”

Entrevista a Albert Ledesma i Marta Serrarols, primer i actual gerents de l'EAP del Remei

Vic

M.E.

El doctor Albert Ledesma, ideòleg, cara visible de l'arrencada i primer gerent de l'equip d'atenció primària de Vic que gestiona el CAP del Remei, i la doctora Marta Serrarols, actual gerent –tots dos entre els fundadors d'aquesta entitat de base associativa–, analitzen aquests 20 anys d'una experiència aleshores pionera.

Déu n'hi do els recels que va generar aquest model de gestió, ara fa 20 anys...

Albert Ledesma: I tant!

Hi va haver un moment que semblava inviable i tot. Poc abans d'obrir, amb les obres ja acabades, semblava gairebé impossible que s'acabés fent el concurs. Vam patir molt i hi va haver molts problemes, perquè políticament la decisió no era fàcil. Va ser dur. Només teníem a favor nostre el Col·legi de Metges i un suport tebi del Departament de Salut, que llavors havia canviat de conseller [Eduard Rius acabava de substituir Xavier Trias].

Vostès els consideraven infundats, aquells recels?

A.L.: Des del nostre punt de vista, totalment. Jo tenia clar en aquell moment que, si obríem, els resultats del dia a dia anul·larien qualsevol moviment d'oposició.

Els que s'hi oposaven criticaven que s'estigués privatitzant la sanitat.

A.L.: Aquest era el debat...

Marta Serrarols: Eren les reticències de com alguns volien o volen entendre com a privatització. La nostra gestió és privada, perquè la fem nosaltres, els professionals –i en això ja hi ha diferències respecte d'altres privatitzacions en què per exemple hi ha empreses de capital risc al darrere...–. Som professionals que visitem cada dia, i que una part de la jornada la dediquem a gestionar.

Gestió privada...

M.S.: Gestionem un pressupost públic que ens passa

Albert Ledesma i Marta Serrarols, aquest dimarts a la recepció del CAP del Remei, davant d'una cua d'usuaris

l'administració. Són xifres públiques i transparents; pot venir qui vulgui a comprovar-ho. No hi ha res a amagar. Hem de passar comptes exactament igual que qualsevol altre proveïdor, però a nosaltres se'ns mira i examina més si cal, fins a l'últim detall.

Quines millores ha aportat aquest model de gestió respecte al model públic?

A.L.: En la perspectiva d'aquests anys penso que sí que hem aportat millores. El tema de la gestió de risc en farmàcia ho vam promoure nosaltres. Igual que el traspass de risc per a les proves complementàries, que va passar a gestionar cada proveïdor a partir d'una assignació per habitant. Podríem dir que vam generar competència, i això va obrir un debat que va permetre, per exemple, començar a calcular els costos d'una àrea bàsica. Quan vam començar ningú no ho sabia. Vam haver de treure dades de l'àrea bàsica de Santa Eugènia per elaborar un pressupost. Per tant, vam ajudar a desenvolupar aquesta política de compra de serveis, molt poc desenvolupada en aquells moments. I a més de tot això, hem mantingut un elevat nivell de satisfacció dels professionals que treballen amb nosaltres i de satisfacció dels pacients.

Albert Ledesma

Prejubilat

Amb 65 anys complerts, el taradellenc Albert Ledesma ha iniciat un procés de prejubilació. Tot i que continua de soci de l'EAP del Remei, només hi visita una tarda a la setmana. Pel maig també va deixar, després de dos anys, la direcció del Pla Interdepartamental d'Atenció Social i Sanitària de la Generalitat. En aquests anys ha esdevingut una de les veus autoritzades en el debat sobre el model d'atenció primària, sempre compaginant medicina i gestió.

Algú pot pensar que els metges millor que es dediquin a fer de metges...

M.S.: Sí, és clar. Els mateixos professionals que no es dediquen a això ho poden

pensar; i és absolutament legítim que no es vulguin dedicar a la gestió...

Gestionar fa respecte...

M.S.: He de dir que aquí la gestió no és complexa. És veritat que gestionem un pressupost de quatre milions, però no és complicat. Hi ha un capítol molt gran, el de personal, i a vegades és més complicada la gestió de l'equip humà que la purament econòmica. Sí que en aquests anys de crisi, com tothom, hem hagut de fer algunes filigranes i t'has de saber assessorar bé, però no és una tasca complexa.

I els compensa, assumir aquest rol?

M.S.: A nosaltres ens dona una flexibilitat i una autonomia per potenciar, precisament, el rol de fer de metge. Tenim més capacitat per decidir les proves complementàries que fem; per millorar la resolució dels problemes de salut a nivell de l'atenció primària; els recursos que necessites els adeques molt més...

I els números els surten?

M.S.: Fins ara sí.

A.L.: Des del punt de vista

econòmic jo diria que la gestió ha estat excel·lent. Tenim finançament del banc sense avals des del principi, no hem deixat de pagar mai una factura, paguem a un màxim de 60 dies i sempre hem tingut resultats positius. A més, vam poder finançar l'ampliació del CAP, l'any 2008...

M.S.: ... i llavors va venir la crisi i el CatSalut va trigar set anys per pagar-nos el local; ho vam haver d'avaluar amb el nostre patrimoni personal.

Des del punt de vista de l'usuari no hi ha hagut mai debat sobre la gestió.

M.S.: Els pacients ni ho saben, qui ho gestiona. Ells volen saber si els atens bé, que ho facis ràpid i que els resolguis els problemes. Qui faci la gestió, en el fons, crec que els pot interessar poc.

Darrerament hi ha hagut un conflicte pels horaris d'obertura dels consultoris de Balenyà, i alguns pacients ho han atribuït a criteris d'estalvi de l'altra EBA que hi ha a la comarca, la de l'ABS de Centelles.

A.L.: El que posa els horaris no som nosaltres, els posa el CatSalut. Estem racionalitzant el que diu el CatSalut...

M.S.: En altres àrees bàsiques gestionades per l'ICS també s'han racionalitzat horaris i no hi hagut debat. Aquí s'aprofita que som de gestió privada per dir, mira això...

A.L.: Nosaltres, per exemple, estem visitant al consultori de la Guixa, quan en teoria no ho hauríem de fer perquè el mateix CatSalut no ho reconeix com a tal.

El Pla de Salut 2016-2020 torna a fer menció de la necessitat d'implicació dels professionals. Vostès ja van fer un pas fa 20 anys, oi?

M.S.: De paraula tothom demana implicació dels professionals, però quan els professionals posem sobre la taula una fórmula, que ara té l'aval de 20 anys d'èxit en tots els sentits, ens posen més pals a la rodes que cap altra cosa, i resulta que ens hem de transformar i de donar més resultats que ningú...

A.L.: Darrere sempre hi ha aquesta percepció que la gestió privada és dolenta per si mateixa, quan tenim exemples aquests últims anys de corrupció en la gestió pública, per exemple... Tot plegat és un debat no resolt.

EL 9 INFORMATIU

De dilluns a divendres a les 20.30h

Espai d'actualitat de referència per saber què passa a Osona

Presenten
Guillem Rico
Txell Vilamala
Esther Rovira

EL 9 TV

TERRENYS

TERRENY EN VENDA DE 137m²
i TERRENY EN CONSTRUCCIÓ DE 242,50m²

(Es disposa de projecte, llicència d'obres, s'ha fet l'enderroc, fonaments i pilars metàl·lics)

TOTS DOS A PRATS DE LLUÇANÈS

Acceptariem permuta

Tel. **619 26 59 59**